

Το Μήνυμα των Ορθόδοξων Προκαθημένων του 2008

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=921571>]

3. Το ιστορικό πλαίσιο του μηνύματος των προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών (2008)

Το έτος 2008, έτος που έχει ανακηρυχθεί από το Οικουμενικό πατριαρχείο, έτος αποστόλου Παύλου, συγκλήθηκε στην Κων/πολη σύναξη όλων των προκαθημένων ανά τον κόσμο Ορθοδόξων Εκκλησιών, 9-12 Οκτωβρίου. Σε αυτή την εκδήλωση συμμετείχαν οι επικεφαλής όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών, είτε οι ίδιοι, είτε δια αντιπροσώπων[30].

Όλοι οι αρχιερείς συμμετείχαν στις εορταστικές εκδηλώσεις για τον απόστολο Παύλο, τέλεσαν από κοινού τη Θεία Ευχαριστία στον πατριαρχικό ναό του Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι, στις 12/10/2008, Κυριακή των Αγίων Πατέρων της «εν Νικαία Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου». Μετά την τέλεση της Ευχαριστίας, κατόπιν των τριήμερων εργασιών του συνεδρίου διαβάστηκε το μήνυμα των προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών[31]. Ένα μήνυμα ομόνοιας, αδελφικής αγάπης και αγωνίας για το μέλλον του κόσμου και των ανθρώπων. Σε αυτό το πλαίσιο σύμπνοιας και αγάπης διαβάστηκε το μήνυμα, που είναι αποτέλεσμα των τριήμερων εργασιών της σύναξης για τον εορτασμό του έτους του αποστόλου Παύλου στην Κων/πολη.

4. Το κείμενο του μηνύματος του 2008

Το μήνυμα των προκαθημένων των ορθόδοξων χριστιανών να μην απευθύνεται στις Ορθόδοξες Εκκλησίες, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είναι έμπλεο από οικουμενικό πνεύμα. Ένεκα της αφορμής για τις εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν του αποστόλου των εθνών Παύλου, η Ορθόδοξη Εκκλησία έχοντας τη συνείδηση της αυθεντικής ερμηνείας του αποστόλου, οφείλει και πρέπει να προβάλλει στον κόσμο, όχι μόνο τη διδασκαλία περί της εν Χριστώ αποκατάστασης και ενότητας όλου του κόσμου, αλλά και το παγκόσμιο λυτρωτικό έργο του Ιησού, μέσω του οποίου υπερβαίνονται όλες οι διασπάσεις του κόσμου και βεβαιώνεται η κοινή πορεία και φύση όλων των ανθρώπων[32]. Η προσπάθεια για ενότητα στο πρόσωπο του Χριστού, αποτελεί χρέος της Εκκλησίας. Ένα χρέος που πρέπει να προβάλλεται με αγάπη, ταπεινοφροσύνη, υπομονή και όχι επιθετικά ή προσηλυτιστικά[33]. Αφενός διότι ο προσηλυτισμός απαγορεύεται και αφετέρου δεν σέβεται την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά.

Εκτός από το βασικό αίτημα της ενότητας, το μήνυμα των προκαθημένων ασχολείται και με άλλα ζητήματα - προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου. Αναφέρεται στην τεχνολογική πρόοδο αλλά και στο πρόβλημα που προκύπτει μέσω αυτής, που είναι η απομάκρυνση του ανθρώπου από τον Θεό. Πρωτίστως, βέβαια, έχει απομακρυνθεί από τον συνάνθρωπό του και έχει αποξενωθεί• έχει μείνει

μόνος[34]. Έτσι δημιουργούνται προβλήματα, συγκρούσεις διαιρέσεις. Όπως τονίζει το μήνυμα, η Ορθόδοξη Εκκλησία επιβάλλεται να έχει μαρτυρία για τα προβλήματα και κυρίως για την αντιμετώπισή τους[35].

Αυτή βέβαια η αποξένωση του ανθρώπου και τα προβλήματα που δημιουργούνται, οφείλονται κυρίως στις επιλογές που κάνει ο ίδιος ο άνθρωπος. Όταν επιλέγει να ζει ως άτομο και όχι ως πρόσωπο, όταν η διάθεση προς τον συνάνθρωπο δεν είναι αγαπητική αλλά εγωιστική, τότε η ευθύνη για τα αποτελέσματα βαραίνει τον ίδιο τον άνθρωπο. Και αυτό διότι δεν βλέπει στον άλλο το πρόσωπο του Χριστού, αλλά το πώς θα κερδίσει και θα ωφεληθεί από αυτόν που είναι απέναντί του και όχι το πώς θα συμπορευθούν για κάτι καλύτερο[36]. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η κοινωνία να εστιάζεται πλέον στην ατομικότητα και όχι στη συντροφικότητα. Παίζει βέβαια ρόλο ότι η κοινωνία έχει χάσει τη θρησκευτικότητά της. Έχει χάσει τον δεσμό που ενώνει τους ανθρώπους. Διότι η θρησκεία και κυρίως η Εκκλησία ενώνει. Αν αυτά αποβάλλονται, χάνονται και οι δεσμοί που μπορεί να ενώνουν[37].

Εκτός των ανωτέρω προβληματισμών, το μήνυμα κάνει λόγο και για την οικονομική κρίση. Μέσω αυτής διευρύνεται το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών[38]. Βέβαια αυτή η ανισότητα που εμφανίζεται στην περιοχή της οικονομικής ζωής, προσφέρεται ως δυνατότητα για την ηθική και κοινωνική τελείωση του ανθρώπου. Διότι ο άνθρωπος δημιουργήθηκε ως οικονόμος και όχι ως κάτοχος αγαθών που βρίσκονται στη διάθεσή του[39]. Γιατί αυτός που πραγματικά αγαπάει τον πλησίον του, είναι φυσικό να μην διατηρεί πλούτη για τον εαυτό του, αλλά να τα διαθέτει για να καλύπτει τις ανάγκες των συνανθρώπων του[40].

Επίσης στο μήνυμα γίνεται αναφορά για την επιστημονική έρευνα και γνώση. Έχει θετική στάση η Εκκλησία απέναντι στην έρευνα και με τη στάση της έμπρακτα το αποδεικνύει, διότι πιστεύει ότι η ελευθερία της έρευνας αποτελεί δώρο Θεού στους ανθρώπους[41]. Βέβαια διαφωνεί όταν η τεχνολογική πρόοδος οδηγεί στην καταστροφή του περιβάλλοντος και στην εξάντληση των φυσικών πόρων[42]. Και αυτό διότι ο άνθρωπος αναγκάζει τη φύση να μην λειτουργεί ως καθρέπτης, όπου ο άνθρωπος θα βλέπει τον Θεό και δημιουργό της, αλλά όπου θα βλέπει τον εαυτό του ως ένας παντοτινός Νάρκισσος[43]. Έτσι η κτίση θεωρείται κτήμα του ανθρώπου στο οποίο φέρεται εγωιστικά, αυθαιρετώντας σε βάρος κυρίως των επόμενων γενεών, γιατί ο άνθρωπος χρησιμοποίησε τη φύση για να πολεμήσει, να εκμηδενίσει και να απανθρωποιήσει τον συνάνθρωπό του[44]. Πρέπει να καταλάβει ο άνθρωπος, ότι όταν καταστρέφεται το φυσικό περιβάλλον, σημαίνει ταυτόχρονα και αφαίρεση των προϋποθέσεων επιβίωσης του ίδιου του ανθρώπου. Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος είναι ουσιαστικά αυτοπροστασία της ίδιας της

ανθρώπινης ύπαρξης[45].

Στη συνέχεια το μήνυμα αναφέρεται στην κρίση που υπόκειται ο γάμος και η οικογένεια[46]. Και είναι σοβαρή κρίση, διότι η οικογένεια αποτελεί τη βασικότερη κοινωνική ομάδα. Όπως κάθε κοινωνική ομάδα, έτσι και αυτή δεν είναι απλό άθροισμα ατόμων, αλλά ενότητα που υπερβαίνει τα επιμέρους πρόσωπά της. Γιατί το πρόβλημα της οικογένειας, γίνεται ταυτόχρονα πρόβλημα της κοινωνίας και μια μη υγιής οικογένεια οδηγεί σε μια μη υγιή κοινωνία[47].

Το μήνυμα ολοκληρώνεται με κάποιες θέσεις των προκαθημένων των Ορθόδοξων Εκκλησιών. Θέσεις που έχουν να κάνουν για την ενότητα των Εκκλησιών βάσει των κανόνων[48], για την ορθόδοξη διασπορά, το οποίο είναι ένα θέμα που χρειάζεται λύση και θα είναι ένα από τα θέματα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου[49], για τη συνέχιση των θεολογικών διαλόγων με ετερόδοξους, αλλά και διαθρησκειακών διαλόγων, ιδιαιτέρως με τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ[50], στη συνέχεια επαναβεβαιώνουν την 1^η Σεπτεμβρίου ως ημέρα προστασίας της δημιουργίας και του περιβάλλοντος[51] και τέλος συστήνουν Διορθόδοξη επιτροπή για θέματα βιοηθικής[52]. Και αυτό διότι η ορθόδοξη βιοηθική δεν είναι ηθική συνταγή και υπόδειξη αλλά θεολογικός λόγος και αλήθεια. Δεν καταλήγει σε μια ασφαλίζουσα ηθική κανόνων, αλλά αναδεικνύει την αυτεξουσιότητα του προσώπου[53].

Τα παραπάνω είναι η θεματική του μηνύματος, ναι μεν των Ορθόδοξων προκαθημένων, αλλά με οικουμενικό πνεύμα με προτάσεις για έναν κόσμο καλύτερο, ανθρώπινο μα κυρίως ενωμένο στο πρόσωπο του Χριστού. Και αυτή είναι η πρόταση ουσιαστικά του μηνύματος, να ξαναβάλει ο άνθρωπος τον Χριστό στη ζωή του.

[Συνεχίζεται]

[30] Μήνυμα του 2008, στο διαδικτυακό τόπο <http://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=995&tla=gr>. (ημερομηνία ανάκτησης: 26/10/2010).

[31] Μήνυμα του 2008, § 1.

[32] Μήνυμα του 2008, § 2.

[33] Μήνυμα του 2008, § 3.

[34] Μήνυμα του 2008, § 4.

- [35] Μήνυμα του 2008, § 5.
- [36] Μήνυμα του 2008, § 6.
- [37] Μήνυμα του 2008, § 7.
- [38] Μήνυμα του 2008, § 8.
- [39] Γ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική* (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1995)393.
- [40] Γ. Μαντζαρίδη, όπ. παρ., σελ. 394.
- [41] Μήνυμα του 2008, § 9.
- [42] Μήνυμα του 2008, § 10.
- [43] Απ. Νικολαΐδη, *Προβληματισμοί χριστιανικού ήθους* (Αθήνα, 2000)211.
- [44] Απ. Νικολαΐδη, όπ. παρ., σελ. 213.
- [45] Η. Οικονόμου, *Θεολογική οικολογία. Θεωρία και πράξη* (Αθήνα: Εκδόσεις Δέσποινα Μαυρομμάτη, 1994)309.
- [46] Μήνυμα του 2008, § 12.
- [47] Γ. Μαντζαρίδη, όπ. παρ., σελ. 335.
- [48] Μήνυμα του 2008, § 13α.
- [49] Μήνυμα του 2008, § 13β.
- [50] Μήνυμα του 2008, § 13γ.
- [51] Μήνυμα του 2008, § 13δ.
- [52] Μήνυμα του 2008, § 13ε.
- [53] Ν. Χατζηνικολάου, *Ελεύθεροι από το γονιδίωμα. Προσεγγίσεις ορθόδοξης βιοηθικής* (Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη Α. Ε. χ.χ.) 16.